

**UCHWAŁA Nr/...../2025
Rady Powiatu Węgrowskiego
z dnia marca 2025 roku**

**w sprawie przyjęcia
Programu psychologiczno – terapeutycznego
dla osób stosujących przemoc domową
na lata 2025 – 2030**

Na podstawie art. 4 ust. 1 pkt 3 oraz ust. 3 ustawy z dnia 5 czerwca 1998 r. o samorządzie powiatowym (Dz. U. z 2024 r., poz. 107) w związku z art. 6 ust. 4 pkt 3 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy domowej (Dz. U. z 2024 r., poz. 424, z późn. zm.), Rada Powiatu Węgrowskiego uchwala co następuje:

§ 1. Przyjmuje się Program psychologiczno - terapeutyczny dla osób stosujących przemoc domową na lata 2025 - 2030 stanowiący załącznik do niniejszej Uchwały.

§ 2. Wykonanie uchwały powierza się Dyrektorowi Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Węgrowie.

§ 3. Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia z mocą obowiązującą od 1 marca 2025r..

RADCA PRAWNY
Piotr Sójka

Uzasadnienie

Zgodnie z zapisem art. 6 ust. 4 pkt 3 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy domowej (t.j. Dz. U. z 2021 r. poz. 1249 z późn. zm.) do zadań z zakresu administracji rządowej realizowanych przez powiat należy opracowanie i realizacja programów psychologiczno-terapeutycznych dla osób stosujących przemoc domową.

Głównym celem programu jest poprawa jakości życia osób i rodzin dotkniętych przemocą, poprzez rozwijanie i utrwalanie kompetencji osób stosujących przemoc domową w zakresie komunikacji z osobami najbliższymi, bez stosowania przemocy.

Bezpośrednimi adresatami programu są osoby dorosłe, stosujące przemoc, mieszkańcy powiatu węgrowskiego, zgłaszający się sami, bądź zgłoszeni przez instytucje. Oczekuje się, iż realizacja Programu przyczyni się do usprawnienia systemu przeciwdziałania przemocy, ograniczenia skali problemu przemocy domowej. Mając na uwadze powyższe podjęcie niniejszej uchwały jest zasadne.

POWIATOWE CENTRUM
POMOCY RODZINIE
07-100 Węgrów, ul. Piłsudskiego 23
tel. 25 792 49 07

DYREKTOR

Sylwia Domżała-Kurtiak

**PROGRAM PSYCHOLOGICZNO –
TERAPEUTYCZNY
DLA OSÓB
STOSUJĄCYCH PRZEMOC DOMOWĄ
NA LATA 2025 – 2030**

Węgrów marzec 2025 r.

SPIS TREŚCI

1. Założenia programowe	3
1.1 Adresaci programu	3
1.2 Warunki uczestnictwa w programie	3
1.3 Realizatorzy Programu	4
1.4 Miejsce realizacji programu	4
1.5 Założenia merytoryczne programu	4
1.6 Zakładane rezultaty programu	5
2. Cele, zadania i realizatorzy, terminy i wskaźniki realizacji programu	6
3. Monitoring i ewaluacja	7
4. Źródło finansowania programu	7

1. Założenia programowe

Celem programu jest poprawa jakości życia osób i rodzin dotkniętych przemocą, poprzez rozwijanie i utrwalanie kompetencji osób stosujących przemoc domową w zakresie komunikacji z osobami najbliższymi, bez stosowania przemocy.

W zależności od dokonanej diagnozy sytuacji uczestników, szczegółowe cele mogą dotyczyć:

- 1) wzbudzania motywacji wewnętrznej do zmiany zachowania przez analizę przyczyn postępowania i wgląd w mechanizmy własnych zachowań;
- 2) zdobycia lub poszerzenia wiedzy i umiejętności powstrzymywania się od zachowań przemocowych;
- 3) nabycia umiejętności służących rozwiązywaniu problemów i konfliktów bez użycia przemocy;
- 4) nabycia i kształtowania umiejętności prospołecznych, w tym: asertywności, empatii, rozpoznawania, nazywania i wyrażania emocji, radzenia sobie w sytuacjach trudnych i konfliktowych, w tym radzenia sobie ze stresem, lękiem i złością;
- 5) poszerzania samoświadomości, zwłaszcza w kontekście własnych zasobów oraz ograniczeń i negatywnych stereotypów funkcjonowania w relacjach rodzinnych;
- 6) nabycia i doskonalenia umiejętności wychowawczych i rodzinnych opartych na wychowaniu bez przemocy;
- 7) rozwoju umiejętności związanych z budowaniem relacji rodzinnych i partnerskich;
- 8) pogłębiania wiedzy na temat wpływu przemocy na relacje społeczne i sposobów jej przeciwdziałania;
- 9) diagnozowania potrzeb i nabywanie umiejętności dobierania prawidłowych strategii w ich zaspokajaniu;
- 10) wzmacniania postawy odpowiedzialności wobec siebie i innych.

Realizacja programu psychologiczno – terapeutycznego dla osób stosujących przemoc domową wynika z ustawowych zadań zleconych z zakresu administracji rządowej realizowanych przez powiat:

- 1) art. 6 ust. 4 pkt 3 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy domowej (t.j. Dz. U. z 2024r. poz. 424),
- 2) Rozporządzenia Ministra Rodziny i Polityki Społecznej z dnia 22 czerwca 2023 r. w sprawie programów psychologiczno-terapeutycznych dla osób stosujących przemoc domową oraz wymagań kwalifikacyjnych wobec osób prowadzących te programy (Dz.U. z 2023 r. poz. 1166),
- 3) Rozporządzenia Ministra Rodziny i Polityki Społecznej z dnia 20 czerwca 2023 r. w sprawie wzoru zaświadczenia o zgłoszeniu się do udziału w programach korekcyjno-edukacyjnych dla osób stosujących przemoc domową lub w programach psychologiczno – terapeutycznych dla osób stosujących przemoc domową oraz wzoru zaświadczenia o ukończeniu tych programów, a także wzorów pouczeń w związku z uczestnictwem osób stosujących przemoc domową w tych programach (Dz.U. z 2023 r. poz. 1164).

1.1 Adresaci programu

- 1) osoby, które prezentują dużą świadomość i motywację do pracy nad korekcją/rozwojem własnego funkcjonowania w relacjach rodzinnych, np. w wyniku innych kontaktów ze specjalistami (terapeutami, psychoterapeutami, i innymi),
- 2) osoby skierowane przez inne instytucje,
- 3) osoby, które biorą udział w programie korekcyjno – edukacyjnym (cykl w fazie realizacji oraz prowadzenie działań rekrutacyjnych do programu psychologiczno-terapeutycznego) bądź z diagnozy dokonanej przez realizatora programu korekcyjno – edukacyjnego wynika wskazanie, a ze strony uczestnika gotowość do dalszej, pogłębionej pracy,
- 4) osoby, które ukończyły program korekcyjno-edukacyjny i chcą kontynuować pracę nad sobą,
- 5) mieszkańcy powiatu węgrowskiego.

1.2 Warunki uczestnictwa w programie

- 1) uczestnicy Programu muszą być zdrowi psychicznie oraz zachowywać abstynencję od alkoholu lub innych środków odurzających,
- 2) osoby stosujące przemoc domową, wobec których zostało rozpoznane uzależnienie od alkoholu lub narkotyków i innych środków odurzających, substancji psychoaktywnych albo środków zastępczych, kieruje się w pierwszej kolejności na terapię uzależnień,

- 3) kandydaci do udziału w programie przyznają się do stosowania przemocy domowej,
- 4) przyjęcie do udziału w programie potwierdzone jest zawarciem kontraktu na aktywny udział w sesjach,
- 5) każdy uczestnik zobowiązany jest do podpisywania listy obecności na zajęciach,
- 6) zakwalifikowanie do grupy może być poprzedzone rekrutacją uczestników:
 - a) rozsyłanie informacji do instytucji współpracujących,
 - b) bieżąca współpraca z OPS,
 - c) umieszczanie informacji na stronach internetowych, w ulotkach.
 - d) rozmowy motywujące z osobami, które ukończyły program korekcyjno – edukacyjny.
- 7) Osobom skierowanym do udziału w programie przez Zespół Interdyscyplinarny ds. przeciwdziałania przemocy domowej wydawane jest zaświadczenie o zgłoszeniu się do uczestnictwa w programie.

1.3 Realizatorzy Programu

Realizatorem programu jest Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Węgrowie, Ośrodek Interwencji Kryzysowej funkcjonujący w strukturach PCPR w Węgrowie, ul. Piłsudskiego 23.

Program prowadzony jest przez osoby spełniające kwalifikacje zgodnie z § 5 Rozporządzenia Ministra Rodziny i Polityki Społecznej w sprawie programów psychologiczno – terapeutycznych dla osób stosujących przemoc domową oraz wymagań kwalifikacyjnych wobec osób prowadzących te programy (Dz.U. z 2023 r. poz. 1166), zatrudnione w PCPR w Węgrowie.

1.4 Miejsce realizacji programu

Program jest realizowany w budynku Powiatu Węgrowskiego, w pomieszczeniach zajmowanych przez Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie, w tym Ośrodek Interwencji Kryzysowej w Węgrowie. Oddziaływani indywidualne mogą być prowadzone w miejscu zamieszkania osoby/rodziny.

1.5 Założenia merytoryczne programu

- 1) program realizowany będzie w cyklu rocznym, w godzinach określonych przez realizatora oraz prowadzących, zgodnie z opracowanym harmonogramem spotkań indywidualnych lub grupowych.
- 2) rodzaj spotkań: spotkania indywidualne (wzór karty spotkań indywidualnych – Załącznik nr 2), grupowe (wzór karty spotkań grupowych – Załącznik nr 3),
- 3) realizacja programu przebiegać będzie w zależności od specyfiki uczestników, w tym szczególnie w zależności od:
 - a) zdiagnozowanych czynników wpływających dotychczas i aktualnie na relacje w rodzinach uczestników,
 - b) poziomu samoświadomości i motywacji uczestników do pracy korekcyjnej.
- 4) w trakcie cyklu programowego poszczególne formy spotkań mogą być stosowane przemienne;
- 5) charakter spotkań i bloki tematyczne w programie:
 - a) spotkania diagnostyczne – rozeznanie potrzeb, trudności w relacji, wzajemnych oczekiwań osób względem siebie oraz dotyczących programu, określenia wizji przyszłego życia (spotkanie diagnostyczne wstępne) oraz podsumowania i sformułowania wniosków (spotkanie diagnostyczne końcowe),
 - b) spotkania edukacyjne – przekaz bądź praca warsztatowa, w obrębie treści założonych w programie i wynikających z diagnozy sytuacji uczestników,
 - c) spotkania korekcyjne – analiza mechanizmów i czynników wpływających na stan relacji, budowanie pozytywnych aspektów wpływu na relację, ćwiczenie komunikacji w relacji, rola informacji zwrotnych, w tym od osoby(-ów) prowadzącej(-ych), tworzenie strategii rozwoju relacji po zakończeniu programu.
- 6) szczegółowy harmonogram spotkań zostanie opracowany przez osoby prowadzące program, obejmujący m.in. tematykę:
 - a) integracja, budowanie bezpieczeństwa w grupie (w przypadku realizacji programu w formie pracy grupowej),
 - b) edukacja w zakresie podstawowym dot. zjawiska przemocy domowej (szczególnie w odniesieniu do osób, które nie uczestniczyły w zajęciach programu korekcyjno -edukacyjnego),
 - c) komunikacja w relacji – style komunikacji: agresywny, uległy, asertywny,
 - d) rozwijanie i utrwalanie metody komunikacji z osobami najbliższymi, bez stosowania przemocy,
 - e) rola emocji w relacji, umiejętność wyrażania emocji bez agresji,
 - f) poznawanie siebie w relacjach: diagnozowanie osobistych uwarunkowań, blokad, zasobów, mających wpływ na funkcjonowanie w relacjach,

- g) analiza swoistych dla danego związku czynników zagrożenia i czynników wzmacniających pozytywny rozwój relacji, wyznaczanie kierunków rozwoju relacji związku (rodziny) – strategia własnych działań uczestników programu i wspomagania się specjalistami.
- 7) liczba godzin – minimum 20 godzin dla 1 osoby. Faktyczna liczba godzin wynika z diagnozy potrzeb i motywacji osób – uczestników programu, zależna jest również od możliwości finansowych PCPR.
- 8) zajęcia odbywać się będą średnio raz w tygodniu.
- 9) udział uczestników w programie jest bezpłatny.
- 10) Osoba ukończy program jeżeli weźmie udział w min. 75% spotkań.
- 11) Po ukończeniu programu uczestnik otrzymuje stosowne zaświadczenie.
- 12) Program realizowany jest zgodnie ze standardami określonymi w Rozporządzeniach oraz zgodnie z rekomendacjami/wytycznymi dotyczącymi realizacji programu psychologiczno - terapeutycznego dla osób stosujących przemoc domową opracowanymi przez Mazowiecki Urząd Wojewódzki.

1.6 Zakładane rezultaty programu

Założenia programu mają na celu przyczynienie się do:

- 1) zbudowania poczucia bezpieczeństwa,
- 2) nabycia umiejętności właściwej komunikacji,
- 3) zdobycia wiedzy w obszarze negatywnego zjawiska przemocy domowej,
- 4) nauczania się właściwego wyrażania emocji bez użycia agresji,
- 5) poznania siebie w kontaktach interpersonalnych w kontekście osobistych zasobów i blokad,
- 6) nabycia umiejętności budowania nowych, pozytywnych relacji w związku małżeńskim, partnerskim i rodzinie,
- 7) określenia własnych pomysłów na odnajdywanie się w relacjach w związku małżeńskim, partnerskim i rodzinie,
- 8) dokonania zmiany obrazu siebie, poprzez pracę nad sobą.

2. Cele, zadania i realizatorzy, terminy i wskaźniki realizacji programu.

Cel główny Rozwijanie oraz utrwalanie u osób stosujących przemoc domową kompetencji w zakresie komunikacji z rodziną bez stosowania przemocy, poprzez oddziaływania psychologiczno – terapeutyczne				
Cele szczegółowe programu	Zadania programu	Realizatorzy/Partnerzy programu	Termin realizacji programu	Wskaźniki programu
Oddziaływanie na osoby stosujące przemoc domową poprzez: - nabycie oraz rozwój wiedzy uczestników, mającej na celu powstrzymanie się od zachowań przemocowych, - rozwój zachowań prospołecznych, - rozwój umiejętności samokontroli emocji, - poprawę relacji z najbliższymi oraz umiejętności budowania relacji rodzinnych.	Promowanie programu poprzez rozpowszechnianie materiałów informacyjnych w szczególności wśród instytucji działających na rzecz przeciwdziałania przemocy domowej. Prowadzenie spotkań/zajęć/ warsztatów: - grupowych i/lub, - indywidualnych w obszarze psychologiczno – terapeutycznym.	Realizator - Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Węgrowie Partnerzy: - Ośrodki Pomocy Społecznej, - Komenda Powiatowa Policji, - Sąd Rejonowy w Węgrowie, - Zespoły Interdyscyplinarne	Zadania o charakterze ciągłym, w zależności od potrzeb, realizowane w cyklach rocznych.	Liczba rozdysponowanych materiałów Liczba zorganizowanych spotkań/zajęć. Liczba osób, które zgłosiły chęć udziału w spotkaniach lub zostały skierowane przez inne instytucje. Liczba osób, które ukończyły program psychologiczno – terapeutyczny.

3. Monitoring, ewaluacja, dokumentacja programowa

Przeprowadzanie zajęć monitorowane będzie przez cały cykl programowy, przez osoby wskazane przez Dyrektora PCPR w Węgrowie oraz prowadzących oddziaływanie/zajęcia.

Na pierwszym spotkaniu specjalista dokona diagnozy wstępnej (Diagnoza wstępna – Załącznik nr 1) oraz określi wspólnie z uczestnikiem działania, które przewidziane będą do realizacji w cyklu programowym, indywidualizując ścieżkę oddziaływań względem osoby/rodziny. Liczba potrzebnych, wymaganych godzin oddziaływań oraz ich rodzaj, określona będzie w kontrakcie o aktywnym uczestnictwie w programie, zawartym z uczestnikiem (Kontrakt – Załącznik nr 6).

Na ostatnim spotkaniu dokonywane będzie podsumowanie uczestnictwa w programie i dokonana będzie diagnoza końcowa (Wyniki i efekty prowadzonych działań – Załącznik nr 4). Ocena skuteczności cyklu programowego nastąpi poprzez przeprowadzenie rozmów z uczestnikami oraz innymi osobami, np. pracownikami instytucji działającymi na rzecz przeciwdziałania przemocy domowej. Ocena skuteczności działań programowych względem uczestników, dokonywana będzie corocznie, przez okres do 3 lat po ukończeniu każdego cyklu programowego (Karta monitoringu skuteczności – załącznik nr 5).

Coroczne sprawozdanie z realizacji programu przedstawione będzie Zarządowi Powiatu Węgrowskiego oraz Radzie Powiatu Węgrowskiego. Ponadto będą wykonywane wszelkie sprawozdania publikowane przez Mazowiecki Urząd Wojewódzki dotyczące realizacji ww. programu.

Program będzie realizowany zgodnie z rekomendacjami dotyczącymi realizacji programu psychologiczno – terapeutycznego dla osób stosujących przemoc opracowanymi przez Mazowiecki Urząd Wojewódzki.

4. Źródła finansowania programu

Zakłada się finansowanie programu ze środków własnych Powiatu Węgrowskiego, środków otrzymanych z Mazowieckiego Urzędu Wojewódzkiego oraz ze środków pozyskanych z innych źródeł pozabudżetowych.

DIAGNOZA WSTĘPNA
(do Karty zgłoszenia do PP-T w PCPR w Węgrowie)

Imię i Nazwisko

Instytucja zgłaszająca	
Stan rodzinny	
Wobec kogo stosuje przemoc	
Czy jest/była prowadzona procedura „Niebieskie Karty”	
Krótki opis zachowań/ rodzaje, formy i okoliczności stosowania przemocy	
Sytuacja prawna (czy był karany za czyny związane ze stosowaniem przemocy w rodzinie)	
Sytuacja zawodowa	
Czy zostało zdiagnozowane uzależnienie od alkoholu, narkotyków, innych substancji	
Czy uczestniczył/uczestniczy w terapii uzależnienia od alkoholu, narkotyków, innych substancji	
Stosunek do programu p-t (motywacja, osobiste cechy istotne dla udziału w programie itp.)	
Cechy osobiste uczestnika istotne dla pracy korekcyjnej	
Inne spostrzeżenia, uwagi	

Data sporządzenia

Podpis osoby wypełniającej Kartę.....

KARTA SPOTKAŃ INDYWIDUALNYCH**Termin realizacji programu:**

.....

Lp	Data	Temat /problem	Uwagi dotyczące przebiegu spotkania, główne treści, cechy relacji, atmosfera, aktywność itp.	Podpis prowadzącego/ konsultanta/ terapeuty

KARTA SPOTKAŃ GRUPOWYCH**Termin realizacji programu:**

.....

Lp	Data	Temat zajęć	Uwagi dot. realizacji, przebiegu zajęć	Podpisy prowadzących

WYNIKI I EFEKTY PROWADZONYCH DZIAŁAŃ**Data**

Zakładane w kontrakcie oddziaływania względem Uczestnika	Wypracowane, osiągnięte rezultaty (z określeniem wyników i efektów całościowych lub częściowych)

KARTA MONITORINGU SKUTECZNOŚCI ODDZIAŁYWAŃ PROGRAMOWYCH

Imię i nazwisko uczestnika

.....

Termin uczestnictwa w programie

.....

Data pozyskania informacji	Dane instytucji/osoby udostępniającej informacje	Rok I*	Rok II	Rok III

* Określenie powrotu do zachowań polegających na stosowaniu przemocy domowej, informacje dot. funkcjonowania osoby/rodziny po zakończeniu oddziaływań projektowych

**Kontrakt na uczestnictwo w Programie psychologiczno-terapeutycznym
zawarty w dniu w**

pomiędzy

1.

2.

prowadzącymi Program psychologiczno-terapeutyczny dla sprawców przemocy domowej, zwanymi dalej „Prowadzącymi „

a

.....

Zamieszkałym,, nr telefonu,
zwany dalej „Uczestnikiem”

Został zawarty kontrakt o treści następującej

§ 1.

1. Celami działań programowych Programu psychologiczno-terapeutycznego dla osób stosujących przemoc domową są:

- 1) wzbudzanie motywacji wewnętrznej do zmiany zachowania przez analizę przyczyn postępowania i wgląd w mechanizmy własnych zachowań;
- 2) zdobycie lub poszerzenia wiedzy i umiejętności powstrzymywania się od zachowań przemocowych;
- 3) nabycie umiejętności służących rozwiązywaniu problemów i konfliktów bez użycia przemocy;
- 4) nabycie i kształtowanie umiejętności prospołecznych, w tym: asertywności, empatii, rozpoznawania, nazywania i wyrażania emocji, radzenia sobie w sytuacjach trudnych i konfliktowych, w tym radzenia sobie ze stresem, lękiem i złością;
- 5) poszerzanie samoświadomości, zwłaszcza w kontekście własnych zasobów oraz ograniczeń i negatywnych stereotypów funkcjonowania w relacjach rodzinnych;
- 6) nabycie i doskonalenie umiejętności wychowawczych i rodzinnych opartych na wychowaniu bez przemocy;
- 7) rozwój umiejętności związanych z budowaniem relacji rodzinnych i partnerskich;
- 8) pogłębianie wiedzy na temat wpływu przemocy na relacje społeczne i sposobów jej przeciwdziałania;
- 9) diagnozowanie potrzeb i nabywanie umiejętności dobierania prawidłowych strategii w ich zaspokajaniu;
- 10) wzmacnianie postawy odpowiedzialności wobec siebie i innych.

§ 2.

1. Uczestnik oświadcza, że:

- 1) zapoznał się z celami programu i wyraża wolę aktywnego uczestnictwa w Programie psychologiczno-terapeutycznym dla osób stosujących przemoc domową;
- 2) zobowiązuje się w trakcie udziału w programie przestrzegać następujących zasad:
 - a) powstrzyma się od przemocy fizycznej psychicznej, seksualnej, słownej i emocjonalnej oraz agresji wobec innych osób,
 - b) powstrzyma się od nadużywania alkoholu lub narkotyków, jak również od ranienia siebie w jakikolwiek inny sposób,
 - c) zaniecha kontrolowania innych osób na przykład przez śledzenie ich,
 - d) powstrzyma się od kontaktów z osobą, która nie wyraża zgody na kontakty,
 - e) wyeliminuje postępowania manipulacyjne, których celem jest zranić, poniżyć, prześladować i kontrolować inne osoby,
 - f) będzie realizować zalecenia Prowadzących i podda się ewaluacji,
 - g) bezzwłocznie zgłosi Prowadzącym złamanie zasad zawartych w pkt a-f;
- 3) jest świadomy możliwości usunięcia z uczestnictwa w programie w przypadku łamania określonych wyżej zasad oraz przekroczenia 25% opuszczonych spotkań.

2. Diagnoza wstępna Uczestnika jest integralną częścią kontraktu, na jej podstawie określa się łączną liczbę – godzin wsparcia dla Uczestnika, w ramach spotkań indywidualnych (..... godzin) oraz grupowych (..... godzin).

§ 3.

1. Uczestnictwo na zajęciach zgodnie z harmonogramem zajęć jest obowiązkowe i należy do podstawowych obowiązków Uczestnika i zagrożone jest usunięciem z programu.

2. W przypadku pojawienia się problemów związanych z używaniem alkoholu, narkotyków lub choroby psychicznej poddam się leczeniu i dopiero po ukończeniu leczenia będę kontynuować udział w Programie.

§ 4.

Wyrażam zgodę na przetwarzanie moich danych osobowych w zakresie niezbędnym do realizacji Programu korekcyjno – edukacyjnego.

Podpis Uczestnika

.....

Podpis Prowadzących

.....

.....